

انواع گیاه جو

از لحاظ مقاومت و حساسیت به سرما سه نوع جو در ایران کشت می شود:

بهاره؛ که به سرما حساس است و در فصل بهار کشت می شود.

پاییزه؛ تاریخ کاشت آن پاییز است و در فصل بهار سنبله می زند.

حد وسط؛ در هر دوفصل بهار و پاییز کشت می شود.

برعکس گندم، جوی بهاره و پاییزه از همدیگر قابل تشخیص نیستند.

به طور کلی جوی پاییزه به نسبت سایر انواع جو هم از لحاظ عملکرد و هم از لحاظ اندازه دانه ها و پروتئین بهتر است به این خاطر که در کشت پاییزه گیاه فرصت کافی برای رشد دارد.

تاریخ کشت جو پاییزه

زمان مناسب کاشت جو با توجه به اقلیم مناطق کشت متفاوت است، به طوریکه در مناطق کوهستانی با بارندگی های مناسب و تابستان های خنک اواخر شهریور تا نیمه اول مهر ماه توصیه می شود.

در مناطق معتدل سرد نیمه اول مهر تا ۲۰ آبان و در مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر از نیمه آبان تا نیمه آذر مناسب است.

تاریخ کشت جو بهاره

به دلیل حساسیت زیاد جو به سرمای زیر صفر بهتر است جوی پاییزه زودتر کشت شود تا از سرمای دیررس بهاری در امان باشد و قبل از فرا رسیدن روزهای گرم و خشک برسد. اگر جو به موقع کاشته نشود دانه هایش لاغرتر می شود و پروتئین آن کمتر می شود.

آماده سازی زمین

خاک لومی و نور خورشید فراوان برای رشد جو مناسب می باشد. خاک اسیدی برای رشد جو مناسب نیست، اگر از خاک مزرعه خود مطمئن نیستید حتما آزمایش خاک انجام دهید PH. مناسب برای رشد جو بالاتر از ۶ است.

هر ساله بعد از برداشت جو برای تامین مواد مغذی از دست رفته زمین زراعی لازم است با انجام عملیات کوددهی خاک زمین مرغوب شود.

همزمان می توانید مقداری کمپوست یا کود ارگانیک به زمین اضافه کنید. مراحل آماده سازی زمین گندم و جو یکسان است.

برای کاشت جوی پاییزه و بهاره لازم است تا ۶ ماه زودتر زمین شخم زده شود.

کوددهی

بدیهی است که اگر آزمایشات خاک مزرعه صورت گیرد، مقادیر دقیق تری از مواد مغذی مورد نیاز را میتوان جهت بهبود عملکرد اضافه نمود. به طور کلی جو در خاک های ضعیف عملکرد خوبی نخواهد داشت و به نیتروژن، فسفر و پتاسیم نیاز دارد.

به دلیل حلالیت بالای **ازت** و قابلیت آبشویی آن و نفوذ به لایه های پایینی خاک معمولاً ازت را در چند مرحله اضافه می کنند.

حدوداً ۱۰۰ الی ۱۵۰ کیلوگرم ازت، ۷۰ کیلوگرم فسفر و ۷۰ الی ۱۰۰ کیلوگرم پتاسیم در هر هکتار باید در اختیار گیاه قرار گیرد.

توصیه میشود که ازت در سه مرحله قبل از کشت، بعد از آبیاری دوم و قبل از خورشه دهی به طور مساوی به زمین اضافه شود.

فسفر برای افزایش محصول لازم است و باید در اختیار ریشه قرار گیرد به همین دلیل قبل از کاشت به زمین اضافه می شود و توسط شخم به عمق ۳۰ سانتی متری خاک برده می شود.

پتاسیم نیز مقاومت گیاه را افزایش می دهد و قبل از کاشت و در مرحله اول رشد به گیاه اضافه می شود.

در کنار کودهای اصلی گیاه به عناصر ریز مغذی (روی، آهن، مس و غیره) نیز احتیاج دارد. که باید به آن نیز توجه شود.

علائم کمبود مواد مغذی در گیاه جو

- کمبود [نیتروژن](#) رشد را کاهش می دهد و باعث زردی برگ ها می شود.
- کمبود [فسفر](#) بر روی برگ ها لکه های آبی ایجاد می کند.
- کمبود [پتاسیم](#) باعث ایجاد سوختگی در کناره های برگ ها می شود.

بذر

برای افزایش عملکرد بهتر است از بذر اصلاح نژاد شده استفاده شود اما در صورت عدم دسترسی بذرهای مصرفی خود را حتما ضدعفونی نمایید. دقت کنید که اندازه بذرهای یکسان باشد، دانه های دیگری نداشته باشد و عاری از کرم خوردگی باشد.

کاشت جو

مجموعاً برای کشت به صورت ماشینی ۵۰ الی ۷۰ کیلوگرم و برای کاشت دستی ۱۱۰ الی ۱۴۰ کیلوگرم بذر نیاز است. در کشت با استفاده از دست، بعد از پاشیدن یک دستگاه دیسک سبک بذر به زیر خاک می روند. اما در کشت توسط دستگاه شیارهای به عمق ۳ الی ۴ سانتی متری روی زمین ایجاد می شوند و جو به صورت خودکار در فاصله مناسبی درون شیارها می افتد و قسمت انتهایی دستگاه روی بذر را می پوشاند.

تراکم کاشت

بیشترین تراکم مناسب برای غلات تا ۲۰۰ بوته در متر مربع می باشد. استفاده از بذور بیشتر نه تنها موجب افزایش عملکرد نمی شود بلکه مسبب خسارت هم خواهد شد.

دستورالعمل مقدار بذور مناسب برای کشت در مراکز تحقیقاتی توصیه می شود.

آبیاری

آب در طول دوره رشد گیاه جو بسیار اهمیت دارد. آب مورد نیاز جو پاییزه بیشتر از جو بهاره است به طوری که در هر هکتار از کاشت تا برداشت از ۴۰۰۰ تا ۷۰۰۰ مترمکعب آب نیاز دارد.

حتی در کشت دیم به ۲۵۰ میلی متر بارندگی با پراکنش بالا نیاز است تا رطوبت مورد نیاز تامین شود. اکثراً [آبیاری](#) به صورت سطحی (کرتی) و یا تحت فشار است که آبیاری تحت فشار راندمان بسیار بالایی دارد.

حساس ترین مرحله از رشد جو به آب، مراحل **گردیده افشانی** تا **رسیدن دانه** هاست.

علف هرز گیاه جو

برای مبارزه با علف های هرز جو نیز مانند [علف هرز گندم](#) و همه محصولات اول از همه کاشت بذر عاری از هر گونه علف هرزی شرط است. در صورت بروز مشکل، وجود نیروهای انسانی و ادوات مخصوص برای ریشه کن کردن آنها مورد نیاز است. استفاده به موقع از علف کش ها نیز تاثیر گذار است.

به عنوان مثال باز علف کش توفوردی به میزان ۱ الی ۱/۵ لیتر در هر هکتار در مرحله پنجه زنی استفاده شود. از علف کش لوگران اکسترا به میزان ۲۰۰ سی سی در هکتار از مرحله ۲ تا اواسط پنجه زنی استفاده شود.

علف کش های گوناگونی در بازار وجود دارند که برای استفاده از هر کدام از آن ها در زمین زراعی خود بهتر است در زمان مناسب با کارشناسان کشاورزی مربوطه مشاوری و بهترین انتخاب را انجام دهید تا گیاهتان بهترین عملکرد را داشته باشد.

بیماری ها

بیماری های گیاه جو می توان از زنگ سیاه جوش های قهوه ای و سیاه روی تمام قسمت گیاه(، سیاهک پنهان) اسپورهای سیاه جای دانه را میگیرند) و سفیدک پودری و غیره نام برد. در مواقع بروز این بیماری ها باید از قارچ کش های مربوط به آن ها به منظور جلوگیری از انتشار آلودگی استفاده نمود.

برداشت جو

هرگاه رنگ گیاه زرد شود و رطوبت دانه حدودا ۳۰ درصد باشد آماده برداشت است. بهترین روش برداشت برای کاهش ریزش دانه ها استفاده از کمباین است.

ترجیحا جو را اول صبح یا آخر شب برداشت می کنند که رطوبت هوا مانع از ریزش دانه ها شود. دقت کنید که قبل از ذخیره برای جلوگیری از فاسد شدن باید رطوبت دانه ها کاهش پیدا کند.